

IPA-ACON ASSURANCE B.V.

- 2 MEI 2014

Wilhelminapark 28-29
Postbus 6222
2001 HE Haarlem
Telefoon 023 - 531 95 39
Fax 023 - 531 17 00
E-mail info@ipa-acon.nl

Aan de Raad van de gemeente Koggenland
Postbus 21
1633 ZG AVENHORN

Haarlem, 30 april 2014

Betreft : accountantsrapport 2013 gemeente Koggenland
Reg.nr.: 103020/215/343/924

Geachte leden van de raad,

In aansluiting op onze werkzaamheden in het kader van de controle van de jaarrekening 2013 van uw gemeente, presenteren wij u hierbij de resultaten van onze controle. Onze bevindingen en aanbevelingen hebben wij reeds in concept besproken met verantwoordelijke medewerkers van de afdeling Financiën.

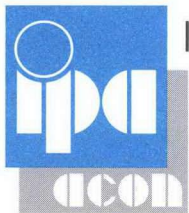
De onderwerpen die in dit verslag aan de orde komen hebben onderdeel uitgemaakt van onze overwegingen bij de bepaling van de aard, het tijdstip van uitvoering en de diepgang van de controlemaatregelen die zijn toegepast bij de uitvoering van de controle van de jaarrekening. De in dit verslag opgenomen bevindingen doen geen afbreuk aan ons algemeen oordeel over de getrouwheid en rechtmatigheid van de jaarrekening 2013.

Vanzelfsprekend zijn wij gaarne bereid tot het verstrekken van nadere toelichtingen.

Hoogachtend,
Ipa-Acon Assurance B.V.

mr. drs J.C. Olij RA

Bijlage: accountantsrapport 2013

IPA-ACON ASSURANCE B.V.

Wilhelminapark 28-29
Postbus 6222
2001 HE Haarlem
Telefoon 023 - 531 95 39
Fax 023 - 531 17 00
E-mail info@ipa-acon.nl

ACCOUNTANTSRAPPORT 2013

GEMEENTE KOGGENLAND

INHOUDSOPGAVE

PAGINA

1	INLEIDING	1
2	CONTROLEPLAN, RISICOANALYSE, NORMEN EN TOLERANTIES	2
2.1	Controleplan en -protocol	2
2.2	Risicoanalyse	3
2.3	Controletoleranties	3
3	UITVOERING VERBIJZONDERDE INTERNE CONTROLES EN INTERIMCONTROLE	3
3.1	Interne beheersing van voldoende niveau	3
3.2	Ontwikkelingen en verbeteringen interne controle	3
3.3	Samenvatting bevindingen interim-controle	4
4	UITVOERING EINDEJAARSCONTROLE	5
4.1	Algemeen	5
4.2	Begrotingsrechtmatigheid	5
4.3	Administratievoering en overige administratieve aangelegenheden	6
4.4	Opmerkingen jaarverslaggeving	6
4.4.1	Algemeen	6
4.4.2	Jaarstukken en informatiewaarde	6
4.4.3	Programmarekening van baten en lasten	7
4.4.4	Balans en financiële positie	8
4.4.5	Grondexploitatie en paragraaf grondbeleid	9
4.4.6	Overdracht brandweertaak	10
4.4.7	Verhuurdersheffing	10
5.	SINGLE INFORMATION EN SINGLE AUDIT (SISA)	11
5.1	Algemeen	11
5.2	Onderzoek ministerie van BZK	11
5.3	Wijziging verantwoording bij gemeenschappelijke regelingen	11
5.4	Rapport van bevindingen	12
6	OVERIGE BEVINDINGEN	12
6.1	Doelmatigheidsonderzoeken - onderzoeken rekenkamercommissie	12
6.2	Automatisering	12
6.3	Decentralisatie wetgeving	13
6.4	Wijzigingen BBV	13
6.5	Wet Normering Topinkomens (WNT)	14
6.6	Fraude	14
6.7	Fiscale aangelegenheden	14

7	CONCLUSIE.....	15
7.1	Geconstateerde fouten, onzekerheden en samenvatting bevindingen in dit rapport.....	15
7.2	Controleverklaring.....	15

BIJLAGE

Tabel met fouten en onzekerheden betreffende de SiSa-bijlage 2013	17
---	----

IPA-ACON ASSURANCE B.V.

Wilhelminapark 28-29
Postbus 6222
2001 HE Haarlem
Telefoon 023 - 531 95 39
Fax 023 - 531 17 00
E-mail info@ipa-acon.nl

Aan de gemeenteraad van de
gemeente Koggenland
Postbus 21
1633 ZG AVENHORN

Haarlem, 30 april 2014

Reg.nr. : 103020/215/343/924
Betreft : Accountantsrapport 2013 gemeente Koggenland

Geachte leden van de raad,

Wij hebben de jaarrekening 2013 van de gemeente Koggenland gecontroleerd. In dit accountantsrapport geven wij onze belangrijkste controlebevindingen weer. Bij de jaarrekening 2013 hebben wij op 29 april 2014 een goedkeurende controleverklaring verstrekt. Wij hebben u de originele controleverklaring reeds separaat toegezonden.

1 INLEIDING

Bij brief van 5 december 2012 heeft u ons opdracht gegeven de controle van de jaarrekening 2013 van de gemeente Koggenland uit te voeren. Daarmee is onze controleopdracht bestendig; wij zijn u erkentelijk voor het vertrouwen dat daaruit blijkt.

Onze controleaanpak bestaat in hoofdlijnen uit drie fasen, namelijk de planning en risicoanalyse, de interim-controle en de jaarrekeningcontrole. Het controleplan komt aan bod in hoofdstuk 2. In hoofdstuk 3 wordt ingegaan op de uitvoering van de verbijzonderde interne controle en de interim-controle. De bevindingen van de eindejaarscontrole zijn opgenomen in hoofdstuk 4. In het laatste hoofdstuk zullen de bevindingen in het kader van de SiSa aan de orde worden gesteld. Na de overige bevindingen en actualiteiten sluiten wij het rapport af met de conclusies.

Samenvatting bevindingen

In deze paragraaf geven wij onze bestuurlijk belangrijkste conclusies naar aanleiding van de door ons uitgevoerde controle van de jaarrekening 2013 weer. In onderstaande tabel hebben wij de in deze rapportage opgenomen aanbevelingen, bevindingen als volgt samengevat:

par.	Onderwerp	oordeel	aanbeveling / toelichting
7.2	Getrouwheid	Goedkeurend	Zie ook controleverklaring.
7.2	Rechtmatigheid	Goedkeurend	Zie ook controleverklaring.
5	SiSa-verantwoording	Geen overschrijding	Gegevens zijn deugdelijk tot stand gekomen.
4.4.1	Naleving BBV	Op alle materiële punten nageleefd	Aandacht geven aan de inzichtsvereisten van het jaarverslag.
4.4.2	Informatiewaarde jaarrekening	Goed	Beperkte verantwoording over de concrete acties/resultaten in 2013 t.o.v. de voornemens.
3	Verbijzonderde interne controles	Voldoende	Gebaseerd op praktisch plan van aanpak. Aan verdere uitwerking wordt gewerkt.
3.4	Opvolging aanbevelingen managementletter	Pragmatisch aanpak	Aanbevelingen uit de interim-controle worden op basis van prioriteitstelling gefaseerd opgepakt. Daardoor is nog niet aan alle onderdelen goed gevolg gegeven.
4.2	Begrotingsrechtmatigheid	Geen overschrijding tolerantie	Op drie programma's overschrijding van de lasten, geen begrotingsonrechtmatigheid.
6.4	Uitvoeren doelmatigheids- en doeltreffendheidsonderzoeken.	Niet uitgevoerd	Er zijn geen zelfstandige onderzoeken gepland en uitgevoerd. Er wordt gebruik gemaakt van de bevindingen van één rekenkameronderzoek in 2012-2013.
6.1	Digitalisering bepaalde werkprocessen	Voldoende	Voldoende voor DigiD assessment. Digitalisering is in ontwikkeling (DigiD) en specifieke aandachtspunten bij processen (bouwlees en digitale dossiervorming).

2 CONTROLEPLAN, RISICOANALYSE, NORMEN EN TOLERANTIES

2.1 Controleplan en -protocol

Onze controle is onderverdeeld in twee perioden, de interim-controle en de eindejaarscontrole. Tijdens de interim-controle richten wij ons op de opzet, het bestaan en de werking van de financiële processen alsmede op de kwaliteit van de uitvoering van interne controlemaatregelen en -programma's, dit zowel ten aanzien van de getrouwheid- als de rechtmatigheidsaspecten.

Tijdens de eindejaarscontrole richten wij onze controle in het bijzonder op de jaarrekeningposten en voeren wij aansluitcontroles, cijferbeoordelingen, verbandscontroles en daar waar noodzakelijk aanvullende gegevensgerichte controlewerkzaamheden uit.

De reikwijdte van de opdracht tot controle van de jaarrekening 2013 is vastgelegd in het 'Controleprotocol jaarrekening 2010 e.v.' met het daarbij behorend normenkader dat door uw college is vastgesteld. Dit is uitgangspunt geweest voor de door ons uitgevoerde controlewerkzaamheden met betrekking tot de jaarrekening en het jaarverslag 2013.

2.2 Risicoanalyse

Bij aanvang van de controle hebben wij een risico-inventarisatie uitgevoerd waarbij de belangrijkste risico's waarmee de gemeente mee te maken heeft, zijn geïdentificeerd. Deze risicoanalyse is een belangrijk onderdeel van de accountantscontrole en maakt derhalve deel uit van ons pre-audit gesprek. De risicoanalyse richt zich op zowel de externe risico's als de risico's in de bedrijfsvoering. Bij de inventarisatie is onze insteek primair gericht op de risico's in de processen die leiden tot mutaties in de balans en de programmarekening.

2.3 Controletoleranties

Op grond van het Besluit Accountantscontrole Decentrale Overheden (BADO) stelt de raad de goedkeuringstolerantie vast die de accountant bij zijn jaarrekeningcontrole dient te hanteren. U heeft ons opgedragen om bij onze oordeelsvorming uit te gaan van de hierna vermelde (wettelijke) goedkeuringstolerantie:

Goedkeuringstolerantie	Goedkeurend	Beperking	Oordeelonthouding	Afkeurend
Fouten in de jaarrekening (in % lasten)	≤ 1%	> 1% < 3%	–	≥ 3%
Onzekerheden in de controle (in % lasten)	≤ 3%	> 3% < 10%	≥ 10%	–

Op basis van de programmarekening 2013 (inclusief mutaties reserves) van uw gemeente betekenen bovengenoemde percentages dat een totaalbedrag aan fouten in de jaarrekening 2013 van circa € 0,52 miljoen en een totaal van onzekerheden van circa € 1,55 miljoen de goedkeurende strekking van de controleverklaring niet zullen aantasten. Een rapporteringstolerantie is niet nader vastgesteld. Significante verschillen worden altijd aan uw raad gemeld.

3 UITVOERING VERBIJZONDERDE INTERNE CONTROLES EN INTERIMCONTROLE

3.1 Interne beheersing van voldoende niveau

Bij de controle beoordelen wij de interne maatregelen van interne beheersing die relevant zijn om te komen tot een getrouwe jaarrekening. Op basis van onze controle zijn wij van oordeel dat in algemene zin de administratieve organisatie en interne controle op toereikende wijze is opgezet en dat hiermee de basis aanwezig is voor een adequate informatievoorziening. Wij hebben tijdens onze controle in 2013 geen fundamentele tekortkomingen geconstateerd die een belangrijk effect hebben op de jaarrekening 2013.

3.2 Ontwikkelingen en verbeteringen interne controle

Onze algemene indruk van ons onderzoek is dat de interne beheersing van de gemeente Koggenland met betrekking tot de betrouwbaarheid van de administraties toereikend is. Het financieel beheer voldoet aan de daaraan te stellen eisen, passend bij de aard en omvang van uw organisatie. Ook de financiële administratie is actueel; wij hebben geen achterstanden geconstateerd.

De gemeente Koggenland werkt actief aan het verder verbeteren van de interne beheersing, passend bij de aard en omvang van uw gemeente. Zo is dit jaar door de afdeling Sociale Zaken een

onderzoeks- en kwaliteitscontroleplan opgesteld, waarin uitgangspunten en gestelde doelen voor de (rechtmatige) uitvoering van de Gebundelde uitkering Wwb c.a. zijn benoemd. Aanleiding hiervoor was dat de bestaande beleidsregels (daterend van 2009) in de praktijk niet meer efficiënt bleken te werken. In het onderzoeks- en kwaliteitscontroleplan staat beschreven hoe de afdeling Sociale Zaken vanaf 1 januari 2014 uitvoering zal geven aan haar uitgangspunten en doelen.

De uitvoering van de verbijzonderde interne procescontroles is dit boekjaar geheel zelfstandig, aan de hand van het 'Controleplan Rechtmatigheid 2013', uitgevoerd door medewerkers van de afdeling Financiën. Ten tijde van de interim-controle hebben wij vastgesteld dat de verbijzonderde interne rechtmatigheidscontroles zoals opgenomen in het 'Controleplan Rechtmatigheid 2013' van de gemeente Koggenland grotendeels zijn uitgevoerd en afgerond; de processen rondom de Wwb c.a. en de salarissen zijn na afloop van het jaar afgerond.

Zoals weergegeven vindt de uitvoering van de verbijzonderde interne controle plaats op basis van het genoemde 'Controleplan Rechtmatigheid 2013'. Dit plan geeft de te beoordelen processen weer en geeft op hoofdlijnen sturing aan de uitvoering van deze interne controles. De stelselmatigheid van de controles kan nog versterkt worden door per proces of in algemene zin invulling te geven aan het doel van de beoordeling, de insteek/aard van werkzaamheden, frequentie van de interne controles, de te gebruiken gegevens, de omvang van en methode van selectie van de deelwaarnemingen. Wij adviseren het controleplan rechtmatigheid op deze onderdelen nog verder uit te werken; naar ons idee is de organisatie er ook aan toe om hier concreet invulling aan te geven.

3.3 Samenvatting bevindingen interim-controle

Conform onze opdrachtbevestiging hebben wij alle relevante gedetailleerde controlebevindingen na afronding van onze interim-controle gerapporteerd in onze managementletter van 26 november 2013. In aanvulling op deze brief hebben wij, op verzoek van de afdeling Financiën, ook nog een prioritering aangegeven in onze adviezen. De interim-controle is vooral gericht op de kwaliteit van de interne beheersing, inclusief het rechtmatigheidsbeheer, voor zover relevant voor de controle van de jaarrekening. Onze belangrijkste (prioriteit 'hoog') bevindingen en aanbevelingen uit de interim-controle hebben wij, samen met de voortgang/opvolging ervan, in de onderstaande tabel op hoofdlijnen weergegeven.

Nr.	Aanbeveling	Status aanbeveling per medio april 2014
1	De resterende Interne en verbijzonderde controles 2013 volledig uitvoeren.	Is uitgevoerd.
2	Implementeren van de nieuwe aanbestedingswet in inkoop- en aanbestedingsbeleid	Is gepland voor het tweede kwartaal 2014.
3	Bij aanbestedingen woningbedrijf stelselmatig proces-verbaal van aanbesteding opstellen.	Wordt geïmplementeerd in 2014.
4	De wijze van aanbesteden van het renoveren van mutatiewoningen formeel bekrachtigen.	Is geïmplementeerd.
5	Waardering van de gronden niet in exploitatie en zorgdragen voor adequate onderbouwingen/ramingen (specifieke aandacht voor Tuindersweijde)	Is in voorbereiding.
6	Zorgdragen voor een volledige en juiste SiSa-verantwoording	Was beschikbaar bij de jaarrekening.

4 UITVOERING EINDEJAARSCONTROLE

4.1 Algemeen

Op 10 april 2014 zijn wij gestart met de controle van de jaarrekening. De kwaliteit van de ter controle aangeboden concept jaarrekening 2013 was goed om onze controle te starten. De dossiervorming van de jaarrekeningposten, inclusief specificaties inzake de SiSa-regelingen was toereikend, en tevens hebben wij de volledige medewerking ontvangen van uw medewerkers bij het uitvoeren van de controle. Ook is de jaarrekeningcontrole conform de planning tijdig afgerond.

In dit hoofdstuk rapporteren wij u de belangrijkste bevindingen ten aanzien van de jaarrekeningcontrole 2013.

4.2 Begrotingsrechtmatigheid

Wij zijn nagegaan of de financiële beheershandelingen tot stand zijn gekomen binnen de grenzen van de door de Raad geautoriseerde programmabegroting. Uit het jaarverslag 2013 blijkt dat er op vier programma's per saldo overschrijdingen hebben plaatsgevonden. Het betreft:

Omschrijving programma	Saldo overschrijding
2. Verkeer, vervoer en waterstaat	€ 1.161.927,-
4. Onderwijs	€ 31.843,-
5. Cultuur en recreatie	€ 104.923,-
9. Financiering en algemene dekkingsmiddelen	€ 607.504,-

Het college geeft in de programmarekening bij elk programma een toelichting op de belangrijkste verschillen tussen begroting en werkelijkheid. Naast een financiële analyse van de overschrijding wordt ook de aard en reden van de overschrijdingen per programma toegelicht.

De analyse van de onrechtmatigheid van de overschrijding kan nog verder worden verbeterd als deze begrotingsoverschrijdingen apart worden geanalyseerd en daarbij ook de (on)verwijtbaarheid van de overschrijding wordt toegelicht. In het licht van het PRPG is namelijk lang niet elke overschrijding van de lasten een begrotingsrechtmatigheid (denk hierbij aan compenserende overschrijdingen op baten en lasten en aan zgn. open-eind-regelingen).

Een korte toelichting op de gepresenteerde overschrijdingen, met analyse op rechtmatigheid:

- **verkeer, vervoer en waterstaat**

De eerste bijdrage (80%) voor de N23-Westfrisiaweg (€ 1,7 mln.) is in 2013 aan de provincie betaald. De betaling was voor latere jaren gepland en dus niet in de begroting 2013 opgenomen, maar is in afstemming met de commissie Middelen, eerder betaald om rentevoordeel te behalen. Deze gemeentelijke bijdrage wordt gedekt uit de reserves grondbeleid, waarmee de raad al in 2010 ingestemd: dus rechtmatig.

- **onderwijs**

De lasten onderwijs zijn iets hoger dat geraamd omdat de kosten van leerlingvervoer hoger uitvielen. De oude vervoerder ging failliet en er moest dus vrij direct worden overgestapt op een andere vervoerder. In principe onrechtmatig, alhoewel hier nadrukkelijk sprake is van overmacht. Het vervoer moet blijven doorgaan.

- **cultuur en recreatie**

Hier zijn kosten van openbaar groen opgenomen voor de inrichting van het centrumgebied in Ursem. De dekking vindt plaats uit de reserve Nieuwe investeringen. Per saldo is het effect neutraal.

- **financiering en dekkingsmiddelen**

Het verschil wordt verklaard door het saldo op de kostenplaatsen, maar gecompenseerd door evenzeer grote overschrijdingen aan de batenkant. Per saldo geen overschrijding en dus rechtmatig.

Bij het vaststellen van de jaarrekening 2013 worden de resterende overige overschrijdingen en eventueel daarmee samenhangende onttrekkingen uit reserves door de raad geautoriseerd. Wij zijn, vooruitlopend op uw besluit, hiervan reeds uitgegaan bij het vormen van ons rechtmatigheidsoordeel.

4.3 Administratievoering en overige administratieve aangelegenheden

Vast onderdeel van de accountantscontrole is de beoordeling van de kwaliteit van de financiële administratie alsmede de overige administratieve vastleggingen, met inbegrip van de vastleggingen van de door uw raad vastgestelde begroting(wijzigingen). Wij hebben bij de jaarrekeningcontrole 2013 de stand van zaken ten aanzien van tussenrekeningen en overlopende activa en passiva (transitoria), alsmede de mutaties in kredieten, reserves, voorzieningen en memoriaalboekingen beoordeeld. Wij hebben geconstateerd dat er geen achterstanden zijn in de financiële administratie.

4.4 Opmerkingen jaarverslaggeving

4.4.1 Algemeen

De jaarrekening en het jaarverslag dienen te worden opgemaakt in overeenstemming met het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV). In onze controleverklaring hebben wij opgenomen dat de jaarrekening 2013 van de gemeente Koggenland voldoet aan de bepalingen zoals opgenomen in het BBV.

4.4.2 Jaarstukken en informatiewaarde

Wij zijn mening dat, met inachtneming van de huidige inrichting van de rekening, het jaarverslag en de jaarrekening voldoende inzicht geeft in het over 2013 gerealiseerde resultaat en de financiële positie per 31 december 2013. Tevens wordt duidelijk inzicht gegeven in de over- en onderschrijdingen die ten opzichte van de door de raad goedgekeurde programmabegroting hebben plaatsgevonden.

Conform de controlevoorschriften (BADO) en verslaggevingsvoorschriften (BBV) zijn wij nagegaan of het jaarverslag tenminste de (minimale) wettelijk voorgeschreven informatie bevat en of de inhoud van het jaarverslag geen tegenstrijdigheden bevat met de jaarrekening. Op basis van ons onderzoek hebben wij vastgesteld dat het jaarverslag niet in strijd is met de jaarrekening. Het gemeentelijk woningbedrijf maakt integraal onderdeel uit van uw programmarekening. In een specifieke paragraaf 4.8 'Woningbedrijf' van uw programmarekening wordt inzicht gegeven in de gerealiseerde baten en lasten en balansposities 2013 van het woningbedrijf.

De programmaverantwoording en de paragrafen in de rekening zijn toegankelijke, goed leesbare documenten. Per programma wordt er praktische informatie geboden over de ontwikkelingen in 2013.

Toch kan de informatieve waarde van de jaarstukken nog verbeterd worden. Want informatie die sturing, het stellen van kaders en het bewaken ervan door de raad ondersteunt, ontbreekt grotendeels. Wij denken hierbij aan:

- het helderder formuleren van de zgn. www-vragen in de begroting (wat willen wij bereiken?; wat gaan wij daarvoor doen?; wat mag het kosten?) en het verantwoorden in de rekening volgens een vergelijkbaar stramien;
- het uitwerken van effect- en prestatie-indicatoren om de beleids-programmateksten met feitelijke, meetbare grootheden te ondersteunen.

Dit is trouwens een proces dat (in principe) bij de begroting ingezet moet worden.

Overigens wordt er in het kader van het project LINK (Lean Inspireert Natuurlijk Koggenland) al sinds het najaar van 2011 gewerkt aan de dienstverlening en processen van de gemeente. Op dit moment worden ook financieel-administratieve onderdelen en de planning & control-cyclus hieraan onderworpen. Ook begroting en dus rekening zijn hierin betrokken, waarbij de informatiewaarde en toegankelijkheid van beide documenten centraal staat.

4.4.3 Programmarekening van baten en lasten

Het positieve resultaat over 2013 bedraagt na verwerking van de mutaties in de reserves € 2.975.801,- ten opzichte van een begroot resultaat van € 0,-. Dit resultaat laat zich als volgt nader verklaren.

(in € 1.000)	begroting na wijziging	Realisatie	afwijking
Resultaat voor bestemming	-1.004	1.797	2.801
Saldo mutatie reserves	<u>1.004</u>	<u>1.179</u>	<u>175</u>
Resultaat na bestemming	<u>0</u>	<u>2.976</u>	<u>2.976</u>

(+ = voordelig)

Hieronder zijn per programma de gerealiseerde afwijkingen met de vastgestelde begroting (na wijziging) na verwerking van de mutaties in de reserves, met hoofdoorzaak opgenomen.

Per programma kan het resultaat als volgt worden weergegeven:

Analyse resultaat 2013 Koggenland

Resultaat saldo programma (in € x 1 miljoen)	begroting na wijziging	rekening 2013	verschil rekening vs. begroting
Algemeen bestuur	-3,0	-2,7	0,3
Openbare orde en veiligheid	-2,0	-1,7	0,3
Verkeer, vervoer en waterstaat	-2,7	-3,7	-1,0
Economische zaken	1,4	1,4	0,0

Onderwijs	-1,8	-1,9	-0,1
Cultuur, sport en recreatie	-3,9	-3,9	0,0
Sociale voorzieningen en maatschappelijke dienstverlening	-5,5	-5,2	0,3
Volksgezondheid en milieu	-1,4	-0,6	0,8
Ruimtelijke ordening en volkshuisvesting	-1,2	1,0	2,2
Financiering en algemene dekkingsmiddelen	<u>19,1</u>	<u>19,1</u>	<u>0,0</u>
Saldo voor bestemming	-1,0	1,8	2,8
Mutatie reserves	<u>1,0</u>	<u>1,2</u>	<u>0,2</u>
Saldo na bestemming (afgerond)	<u>0,0</u>	<u>3,0</u>	<u>3,0</u>

In de toelichting bij de jaarrekening wordt het resultaat nader gespecificeerd; een specificatie en verklaring op productniveau treft u in de programmaverantwoording aan. Voor een meer uitgebreide toelichting verwijzen wij u naar de betreffende toelichtingen. In het besluit waarmee u de programmarekening vaststelt, wordt het resultaat bestemd. Deze bestemming zal na vaststelling van de rekening in de balans worden verwerkt.

4.4.4 Balans en financiële positie

Het eigen vermogen van de gemeente bedraagt ultimo 2013, inclusief het resultaat na bestemming, in totaal € 47,6 miljoen. Hiervan heeft € 34,7 miljoen betrekking op de bestemmingsreserves. In de onderstaande tabel is de financiële positie gespecificeerd.

(in € 1.000)	2013	2012	2011	toe/afname
algemene reserve	9.984	11.160	13.923	- 1.176
tarief-egaliseringsreserve	10.159	9.127	8.745	1.032
bestemmingsreserve	24.528	23.644	24.806	884
saldo rekening	<u>2.976</u>	<u>1.919</u>	<u>1.498</u>	<u>1.057</u>
Totaal eigen vermogen	<u>47.647</u>	<u>45.850</u>	<u>48.972</u>	<u>1.797</u>

De algemene reserve is in 2013 afgenomen met € 1,2 miljoen, een en ander conform besluitvorming raad.

De hoogte van de vrije algemene reserve van uw gemeente kan niet los worden gezien van de risico's. In de paragraaf weerstandsvermogen van uw jaarverslag wordt weergegeven hoe het risicomanagement bij de gemeente het afgelopen jaar vorm gekregen heeft. Centraal staat daarbij de Notitie risicomanagement Koggenland, waarin het formele kader van het risicomanagement is uitgewerkt in definities, het wettelijk kader en doelstellingen.

Medio 2012 is dit door het NAR (Nederlands adviesbureau voor Risicomanagement) uitgewerkt met een inventarisatie van risico's, analyse van de individuele posten op kansen en omvang en afrond met een ratio over de weerstandscapaciteit. De systematiek en het eindoordeel daarvan ("uitstekende score") worden in de paragraaf weerstandsvermogen weergegeven. Het college geeft weer dat, omdat er financieel gezien niet veel veranderd is, en dat de score ook voor 2013 kan gelden.

Alhoewel wij niet het tegendeel willen beweren, willen wij wel onder uw aandacht brengen dat de omgeving waarin gemeenten tegenwoordig opereren niet (heel) stabiel meer zijn. Ontwikkelingen rondom het sociaal domein, grondexploitaties, samenwerkingsvormen en turbulentie op financiële markten zijn aan de orde van de dag. Wij geven u in overweging om uw risico-analyse actueel te houden. Ook de commissie BBV geeft, met haar laatste wijziging, er blijk van risico-benaderingen belangrijk te vinden.

4.4.5 Grondexploitaties en paragraaf grondbeleid

In de balans zijn bij post voorraden de kosten van de 'niet in exploitatie genomen bouwgronden' opgenomen (ad € 4,0 miljoen) en de onderhanden, de reeds 'in exploitatie genomen bouwprojecten' (ad € 0,2 miljoen) verantwoord. Naast de toelichting in de balans wordt er over de grondexploitaties verantwoording afgelegd in de paragraaf Grondbeleid.

ontwikkeling in Koggenland

De grondexploitaties zijn in algemene zin zeker in tijden van economische recessie een belangrijk aandachtspunt. Als gevolg van de economische recessie en noodzakelijke bezuinigingen, mede in relatie tot de ambities, komen de resultaten van de in exploitatie te nemen grondexploitaties onder druk te staan. De voornaamste mogelijke financiële gevolgen in de grondexploitatie zijn uitstel van de projecten, stagnerende grondverkoop, dalende verkoopprijzen van de grond en stijgende rentekosten veroorzaakt door het later realiseren van inkomsten in de grondexploitatie.

Deze ontwikkelingen doen zich ook voor in uw gemeente. Maar de effecten zijn inmiddels beperkt, mede omdat de gemeente in 2012 een aantal substantiële maatregelen getroffen heeft.

Concreet laat de crisis zich nog merken door het faillissement van de bouwer in Polderweijde. Een deel van de activiteiten, die plaatsvinden in opdracht van de woningbouwstichting, stagneert daardoor. En omdat het project Tuindersweijde planmatig is verbonden met Polderweijde (eerst Polderweijde af, pas daarna Tuindersweijde), ligt de ontwikkeling van dit project zeker enkele jaren stil.

reserve grondbedrijf

Uw gemeente heeft onder de algemene reserves een reserve grondbedrijf, eind 2013 bijna € 3,5 miljoen groot. Deze reserve is ingesteld als buffer voor uitgaven met een incidenteel karakter en om tekorten op de grondexploitaties op te vangen. Afgemeten aan het totaal van de boekwaarde van de nog niet in exploitatie genomen gronden en de bouwgronden in exploitatie (samen € 4,2 mln.), is de reserve grondbedrijf mogelijk niet toereikend om de financiële risico's volledig af te dekken.

periodiek actualiseren en taxeren

Concluderend zijn wij van mening dat gezien de financiële risico's die kleven aan grondexploitaties, de ontwikkelingen rondom de exploitaties een continue punt van aandacht moeten blijven houden. Daarom vragen wij u om:

- de actualisatie van de ramingen in de grondexploitaties, die intern jaarlijks plaatsvindt, specifiek aan de raad voor te leggen (zoals ook de commissie BBV in haar notitie grondbeleid adviseert).
- de gronden periodiek te laten taxeren, waardoor de door het grondbedrijf gemaakte waarden-schattingen een objectieve grondslag krijgen.

agrarische gronden

Bij de beoordeling van de grondportefeuille vorig jaar is vastgesteld dat een deel van de agrarische gronden, ca. 8,5 ha, geen strategisch belang heeft. Ze zijn bijv. ooit aangekocht als compensatieland voor te verplaatsen agrarische bedrijven. Omdat hiermee ook het oogmerk c.q. intentie van grondontwikkeling is verlaten, pasten deze gronden niet meer onder de post voorraden in de balans. Wij onderstrepen de keuze van het college om deze gronden, met een boekwaarde van bijna € 2,0 mln., in te delen bij de materiële vaste activa.

4.4.6 Overdracht brandweertaak

Per 1 januari 2014 is de brandweertaak geen gemeentelijke taak meer, en is deze overgedragen aan de Veiligheidsregio's. Samen met de overdracht van deze taak werden ook personeel, materieel en een brandweerkazerne overgedragen. Overigens is de gemeente Koggenland in 2014, als overgangsjaar, nog verantwoordelijke voor de materiële bekostiging van de brandweer.

Overdracht van de activa vond plaats om te voorkomen dat in voorgaande jaren bij investeringen gecompenseerde BTW nu zou moeten worden terugbetaald aan de Belastingdienst, dit in verband met herzieningstermijnen. De overdracht van de activa is, zoals ook weergegeven in programma 2 (blz. 15), is een gecompliceerde klus die pas in 2014 zijn definitieve beslag krijgt.

Mede oorzaak daarvan is de aankoop en verbouw tot brandweerkazerne, nog in 2013, van het pand aan de Buitenroede. Dit pand is vervolgens eind december 2013, juridisch via appartementsrecht gesplitst in de brandweerkazerne (en verkocht aan de Veiligheidsregio) en een gemeentelijk deel (nu beschikbaar voor verhuur). Daarbij is de grond formeel overgedragen aan een opgerichte Vereniging van Eigenaren; de presentatie hiervan in de balans moet in 2014 nog hieraan worden aangepast.

4.4.7 Verhuurdersheffing

De Tweede Kamer heeft in 2012 ingestemd met het kabinetsvoorstel tot invoering van een verhuurdersheffing. Een van de intenties van het Rijk is dat de Rijksheffing door de verhuurder wordt doorbelast aan de huurders met een inkomensafhankelijke heffing. De verhuurdersheffing voor het gemeentelijkwoningbedrijf bedroeg in 2013 € 20.000 en zal oplopen naar ca. € 400.000 in 2014 tot een bedrag van € 800.000 in 2017. Deels worden deze extra heffingen gecompenseerd door huurverhogingen die het woningbedrijf wil gaan doorvoeren.

Wij attenderen u er op dat de heffing niet alleen directe budgettaire effecten heeft: als uw gemeente kiest voor een doorbelasting met een inkomensafhankelijke component kan dat leiden tot een vergroting van de (administratieve) uitvoeringsaspecten.

5. SINGLE INFORMATION EN SINGLE AUDIT (SISA)

5.1 Algemeen

De verantwoording van ontvangen specifieke uitkeringen is als bijlage opgenomen in de jaarrekening. Hiervoor is een specifiek verantwoordingsmodel voorgeschreven. De bijlage is door ons conform de gegeven aanwijzingen van het Rijk gecontroleerd. Voor de hierbij eventueel geconstateerde bevindingen gelden op grond van artikel 5, lid 4 van het Besluit Accountantscontrole Decentrale Overheden (BADO) zwaardere rapporteringstoleranties dan de tolerantie, welke wij met uw raad zijn overeengekomen voor de controle van de jaarrekening. Wij hebben geconstateerd dat er voor de gemeente Koggenland ten aanzien van 7 regelingen bij de jaarrekening 2013 een verantwoording met betrekking tot de voor een rijksbijdrage in aanmerking gebrachte bestedingen moet worden afgelegd.

5.2 Onderzoek ministerie van BZK

Momenteel laat het ministerie van BZK een onderzoek uitvoeren naar de werking van het verantwoordingsinstrument SiSa bij de gemeenten. De aanleiding daarvoor is de toezegging van de minister van BZK aan de Tweede Kamer om bij alle betrokken spelers, waaronder de gemeenten, het SiSa-proces te versterken. Om haar inzicht in de gemeentelijke werkwijze en ervaringen rondom SiSa te vergroten, doet het ministerie hiervoor uitvraag bij alle gemeenten middels een enquête.

5.3 Wijziging verantwoording bij gemeenschappelijke regelingen

De wijze van verantwoorden van SiSa-uitvoeringsinformatie over de uitvoering van regelingen die door gemeenten aan gemeenschappelijke regelingen zijn overgedragen, is aangepast. De gemeenschappelijke regelingen hoeven geen afzonderlijke verantwoording per gemeente te verstrekken, maar kunnen zich beperken tot een SiSa-verantwoording als bijlage bij de jaarrekening van de gemeenschappelijke regeling. Bij deze jaarrekening van de gemeenschappelijke regeling dient de controlerende externe accountant wel een controleverklaring te af te geven. De gewijzigde systematiek houdt verder in dat de gemeenschappelijke regelingen via het CBS hun jaarstukken en de SiSa-gegevens rechtstreeks aanleveren.

De gemeente Koggenland dient als bestuurlijk verantwoordelijke medeoverheid te regelen dat ze alle relevante uitvoeringsinformatie van de uitvoeringsorganisaties ontvangt. De gemeente verantwoordt vervolgens de cijfers en aantallen in haar SiSa-verantwoording van het daaropvolgende boekjaar (dus met een vertraging van één jaar). Het Ministerie stelt daarna de specifieke uitkering definitief vast. Dat betekent dat in de SiSa-bijlage van de gemeente voor de betreffende regelingen de gegevens uit 2012 zijn ingevuld.

Bij onze controle van de SiSa-verantwoording maken wij gebruik maken van de werkzaamheden van de accountant van de Gemeenschappelijke regeling Op/Maat, uitvoeringsorganisatie voor de sociale werkvoorziening. Om de benodigde controle-informatie te verkrijgen, hebben wij de accountants van deze organisaties, mede op grond van efficiency, auditinstructies toegezonden. We hebben de accountant verzocht informatie over zijn controleplanning, risico's, uitvoering en rapportagefase te verstrekken. Het doel is om hiermee voldoende inzicht te verkrijgen over de reikwijdte en kwaliteit van de controlewerkzaamheden.

5.4 Rapport van bevindingen

Binnen uw gemeente hebben wij ten aanzien van de specifieke uitkeringen geen fouten of onzekerheden geconstateerd die de rapporteringtoleranties overschrijden. Daarnaast zijn naar onze mening de in de SiSa-bijlage opgenomen gegevens deugdelijk tot stand gekomen. De door het CBS voorgeschreven model tabel van bevindingen hebben wij als bijlage bij dit rapport gevoegd. Dit format dient door uw gemeente samen met een aantal andere verplicht voorgeschreven verantwoordingsstukken voor 15 juli a.s. elektronisch bij het CBS te worden aangeleverd.

6 OVERIGE BEVINDINGEN

6.1 Doelmatigheidsonderzoeken - onderzoeken rekenkamercommissie

De wetgever heeft het verstandig geacht dat gemeenten, naast de controle op de financiële gegevens, de toets op de rechtmatigheid en de rekenkameronderzoeken, periodiek ook onderzoek doet naar de doelmatigheid en doeltreffendheid van haar functioneren. Het belang blijkt er uit de verankering in artikel 213a van de gemeentewet.

De gemeente heeft ook een eigen verordening (verordening ex art 213a) hiervoor. Hierin is vastgelegd geen zelfstandige uitvoering te geven aan doelmatigheidsonderzoeken, maar aansluiting te zoeken bij de onderzoeken van de Rekenkamercommissie. Daarbij is aansluiting gezocht bij het VNG-standpunt dat onderzoeken ex art. 213a vergelijkbaar zijn met de onderzoeken door de (reken)kamerfunctie.

In het voorjaar van 2013 is het door de Rekenkamer eind 2012 ingezette onderzoek naar het bestemmingsplan Distriport afgerond. Op grond van de Verordening Rekenkamercommissie Koggenland 2010 verricht de Rekenkamercommissie minimaal één meer omvangrijk dan wel twee kleinere onderzoeken per jaar.

Wij begrijpen uw benadering om geen zelfstandige onderzoeken te doen, onderstrepen echter wel dat de wetgever door de doelmatigheids- en doeltreffendheidsonderzoeken apart in de gemeentewet te benoemen, daarmee een bewuste taak bij het college heeft neergelegd. Wij adviseren u om nader te beoordelen op welke, mogelijk marginale wijze, de gemeente Koggenland systematisch invulling kan geven (en kan borgen) aan doelmatig- c.q. doeltreffendheidsonderzoeken.

6.2 Automatisering

De controle van de jaarrekening is niet primair gericht op de betrouwbaarheid en continuïteit van de geautomatiseerde gegevensverwerking en behoeft derhalve niet te leiden tot bevindingen die bij een speciaal gericht onderzoek wel naar voren zouden kunnen komen.

Toetreding tot samenwerking

De raad en de stuurgroep van het Shared Service Center DeSom zijn in 2013 een intentie overeengekomen om de gemeente tot de gemeenschappelijke regeling van het SSC DeSom te laten toetreden. Dit is een samenwerkingsverband op ICT-gebied. Doelstelling is om deze toetreding per 1 januari 2016 te laten plaatsvinden of zoveel eerder als mogelijk. De intentie is om vanaf mei dit jaar –vooruitlopend op de toetreding tot de gemeenschappelijke regeling- de servicedesk van de gemeente onder te brengen bij het SSC DeSom.

Het is van belang om in het voortraject goede afspraken te maken over de prestaties, de kosten, verantwoordelijkheden en de informatie- en rapportage structuur.

Assessment DigiD

Met ingang van 2013 moet de gemeente voor het eerst een zgn. ICT-beveiligingsassessment DigiD uitvoeren. Deze beoordeling dient vanaf nu jaarlijks te worden uitgevoerd. Afronding resulteert in een audit-rapportage die ondertekend dient te worden door een RE-auditor en moet worden ingediend bij Logius. De terugkoppeling vanuit Logius kan bestaan uit 'groen licht, alles akkoord', 'aanpassingen verrichten op basis van een veranderplan' of zelfs 'directe afsluiting van DigiD' als daar aanleiding voor is op basis van de ingeleverde rapportage.

Op 30 oktober 2013 heeft de IT-auditor een assurance-rapport verstrekt op grond van het uitgevoerde beveiligingsassessment. Ook is er op 27 november 2013 een assurance-rapport verstrekt op grond van de uitgevoerde werkzaamheden, omtrent de DigiD aansluitingen WOZ-portaal. Deze onderzoeken richten zich op het bestaan van maatregelen en procedures voor de ICT beveiliging van de webomgeving van DigiD-aansluiting. Het gaat hier alleen over de opzet van beheersmaatregelen, niet of de maatregelen ook feitelijk werken. Wij hebben geconstateerd dat alle beveiligingsrichtlijnen als voldoende zijn gekwalificeerd. Inmiddels heeft Logius (onderdeel van het Ministerie BZK) met de brief van 23 december 2013 aangegeven om de DigiD-dienstverlening in 2014 voor de gemeente Koggenland voort te zetten.

6.3 Decentralisaties wetgeving

Zoals bekend krijgen vanaf 1 januari 2015 de gemeenten op grond van de nieuwe Wmo (w.o. de AWBZ), de Jeugdwet en Participatiewet een brede verantwoordelijkheid voor de uitvoering van deze taken. In de decentralisatiebrief van 19 februari 2013 heeft het kabinet de randvoorwaarden geschetst die van belang zijn bij de decentralisaties: ruimte voor maatwerk, integraliteit in de wet- en regelgeving, een fors ondersteuningsaanbod en ontschotting van de budgetten (d.w.z. een integraal budget). Het moge duidelijk zijn dat de voorgestelde decentralisaties ingrijpend zijn voor de gemeente. Het kabinet wil op de betreffende deelgebieden fors bezuinigen. Van de gemeente wordt verwacht dat vanwege de decentralisaties en de combinatie van de wetgeving besparingen mogelijk zijn.

Bij de uitvoering van de nieuwe taken in de transitie gaat uw gemeente in regionaal verband samenwerken, voor de ontwikkeling ervan wordt ook in een regionale projectorganisatie samengewerkt. Er wordt gestreefd naar zoveel mogelijk samenhang tussen alle voorzieningen, dus over de drie domeinen heen. Uitgangspunt op financieel gebied is het principe inkomsten = uitgaven; kortom, per gemeente dienen de totale bijdragen de kosten binnen het sociaal domein te dragen. Wat betreft de frictie- en uitvoeringskosten die samenhangen met de implementatie van de nieuwe wet- en regelgeving, daar bestaat op dit moment nog onvoldoende inzicht in.

6.4 Wijzigingen BBV

De aanpassingen van het BBV zien deels op het financieel toezicht en is deels gericht op de versterking van de kwaliteit en transparantie van de begroting en de meerjarenraming. Het betreft dan met name het toevoegen van een overzicht incidentele baten en lasten per programma, inclusief een specificatie.

Tevens is de lijst van verbonden partijen en de informatie die tenminste over een verbonden partij dient te worden vermeld, voortaan verplicht in de paragraaf verbonden partijen. Daarbij dient gebruik te worden gemaakt van de meest actuele jaarrekeningcijfers van de betreffende verbonden

partijen. Verder is de paragraaf weerstandsvermogen gewijzigd in weerstandsvermogen en risico-beheersing.

Tenslotte gelden er nieuwe bepalingen in verband met investeringen die worden bekostigd uit de rioolheffing en afvalstoffenheffing (aanleiding is onduidelijkheden in fiscale procedures).

Het gewijzigde Besluit BBV is van toepassing op de inrichting van de begroting, begrotingswijzigingen, de meerjarenraming, jaarrekening, het jaarverslag en de productenrealisatie met ingang van het begrotingsjaar 2014.

6.5 Wet Normering Topinkomens (WNT)

Met ingang van 2013 geldt voor topinkomens een meer dwingende regelgeving: de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector. Deze regelgeving verbiedt dat bestuurders in de (semi)publieke sector meer verdienen dan 130 procent van het ministersalaris en dwingt af dat de bezoldiging van topfunctionarissen wordt gepubliceerd.

Deze publicatieplicht geldt niet alleen voor de jaarrekening – er worden hiervoor gedetailleerde gegevens gevraagd -, er moet ook op digitale wijze informatie hierover aan de rijksoverheid worden verstrekt. Door de gemeente wordt, zowel qua bezoldiging als publicatie, voldaan aan de nieuwe regels, echter behoudens de vermelding van de namen van de topfunctionarissen. Het niet opnemen van de namen van de topfunctionarissen is in strijd met artikel 4.1 van de Wet Normering Topinkomens. Wij als accountant van uw gemeente hebben een meldingsplicht voor de ontbrekende gegevens in het financieel verslaggevingsdocument en zijn wettelijk verplicht deze melding door te geven aan het ministerie van BZK.

6.6 Fraude

De accountant is wettelijk verplicht om alle ontdekte fraudes te melden aan het bestuur. De accountant is verantwoordelijk voor het betrekken van frauderisico's in de planning en uitvoering van zijn controleopdracht, waarbij moet worden opgemerkt dat onze controle niet specifiek is ingericht op het ontdekken van fraude. Wij hebben zowel binnen het controleteam ('pre-auditgesprek') als met uw management overleg gevoerd waarbij nadruk is gelegd op eventuele mogelijkheden van materiële onjuistheden als gevolg van fraude in de jaarstukken en op preventieve maatregelen hiertegen.

Van het college hebben wij bij de afronding van onze controle een bevestiging ontvangen dat er geen onregelmatigheden zijn geconstateerd. Daarnaast hebben wij bij de interim-controle en eindejaarscontrole zelfstandig werkzaamheden uitgevoerd op de werking van interne beheersingsmaatregelen, memoriaalboekingen en schattingen en is gelet op significante en/of ongebruikelijke transacties in de financiële administratie. Wij hebben hierbij geen aanwijzingen verkregen dat er sprake is geweest van fraude.

6.7 Fiscale aangelegenheden

Binnen uw gemeente spelen meerdere specifieke fiscale aangelegenheden (doorschuif-BTW, samenloop BTW, e.d.), waarin zich momenteel meerdere ontwikkelingen voordoen.

Verder worden gemeenten en andere overheden met ingang van 2016 geconfronteerd met een belastingplicht voor de vennootschapsbelasting. Deze belastingplicht dient ertoe een gelijk speelveld te creëren ten opzichte van private ondernemingen. Verschillende economische activiteiten waarmee de gemeente in concurrentie treedt of kan treden zullen onder de belastingplicht vallen.

De vennootschapsbelasting vormt een kostenpost en het is daarom van groot belang dat gemeenten hun organisatie optimaliseren om het nadelige effect zo beperkt mogelijk te houden.

7 CONCLUSIE

7.1 Geconstateerde fouten, onzekerheden en samenvatting bevindingen in dit rapport

Uit onze werkzaamheden zijn geen controleverschillen gebleken, die hebben geleid tot aanpassing van de jaarrekening en die afzonderlijk groter zijn dan de goedkeuringstoleranties zoals opgenomen in het vigerende controleprotocol. De door ons gesignaleerde opmerkingen zijn allemaal verwerkt en/of gecorrigeerd in de voorliggende jaarrekening.

De belangrijkste bevindingen en aanbevelingen naar aanleiding van de controle van de jaarrekening 2013 van de gemeente Koggenland betreffen:

- a. het controleplan rechtmatigheid verder uitwerken tot een stelselmatig, uitgewerkt plan (3.2);
- b. Het verbeteren van de informatiewaarde jaarrekening en programmaverantwoording (4.4.2);
- c. Houdt de risico-analyse actueel (4.4.4.);
- d. Het jaarlijkse actualiseren van grondexploitaties afronden met rapportage aan de raad (4.4.5);
- e. Periodiek laten taxeren van de gronden (4.4.5);
- f. De overdracht van de brandweertaak nog finaal verwerken (4.4.6);
- g. beoordelen op welke, mogelijk marginale wijze, systematisch invulling geven wordt aan doelmatig- c.q. doeltreffendheidsonderzoeken (6.1);
- h. Ontwikkel inzicht in de financieel gevolgen van de transitie van het sociaal domein (par. 6.3);
- i. Vermeldt de namen van de topfunctionarissen in de 'WNT-paragraaf' (par. 6.4);
- j. Rekening houden met de gewijzigde voorschriften uit de BBV bij de jaarrekening 2014 (6.5);
- k. Het financieel beleid aanpassen aan de heffing vennootschapsbelasting per 2016 (6.7).

7.2 Controleverklaring

Wij hebben het college van burgemeester en wethouders van uw gemeente gemachtigd onze controleverklaring bij de jaarrekening 2013 van uw gemeente op te nemen. Onze oordelen zoals opgenomen in deze controleverklaring zijn als volgt:

Oordeel	Strekking
De getrouwheid	Goedkeurend
De rechtmatigheid	Goedkeurend

Hierbij zijn wij ervan uitgegaan dat de raad de nu overgelegde jaarrekening ongewijzigd vaststelt. Indien er nog wijzigingen worden aangebracht in de definitieve vorm van de jaarrekening dienen wij deze te beoordelen alvorens onze controleverklaring hierbij mag worden opgenomen.

Uit hoofde van onze controletaak hebben wij de financiële gegevens in de jaarrekening gecontroleerd. Met de programmarekening wordt er, naast de jaarrekening, een programmaverantwoording, zijnde de verantwoording over de beleidsbegroting, ter vaststelling aan uw raad aangeboden. De in het jaarverslag opgenomen kengetallen en toelichtingen daarop hebben wij niet gecontroleerd. Wij melden wel dat op grond van de wettelijke verplichting ingevolge artikel 213 lid 3 onder d Gemeentewet het jaarverslag, voor zover wij dat kunnen beoordelen, verenigbaar is met de jaarrekening.

De controleverklaring zonder originele handtekening hebben wij ook als bijlage bij dit accountantsrapport gevoegd.

Wij hopen u met vorenstaande van dienst te zijn geweest en zijn graag tot een nadere toelichting bereid.

Hoogachtend,
Ipa-Acon Assurance B.V.

mr. drs. J.C. Olij RA

Bijlage: tabel van fouten en onzekerheden bij de SiSa-bijlage 2013

Bijlage: tabel van fouten en onzekerheden bij de SiSa-bijlage

Ministerie van Binnenlandse Zaken en
Koninkrijksrelaties

TABEL VAN FOUTEN EN ONZEKERHEDEN 2013

Berichtgeverinformatie

Vul hieronder de informatie in waarop de tabel/het rapport van bevindingen betrekking heeft.

Type overheidslaag:	Gemeente
Naam berichtgever:	Koggenland
Berichtgevercode:	1598
Rapportage-periode:	2013
Bestandsnaam:	sisa_2013_061598_Tabel_fouten_en_onzekerheden.xls

Vindplaats

Deze tabel is in het rapport van bevindingen van de accountant te vinden op pagina:

17

Fouten en onzekerheden 2013

Nr	Specifieke uitkering of overig	fout en/of onzekerheid	financiële omvang (in €)	toelichting op de fout / onzekerheid
C9	Excellente gebieden innovatieve energiebesparing in de nieuwbouw			geen opmerkingen
E27B	Brede doeluitkering verkeer en vervoer, SiSa tussen medeoverheden			geen opmerkingen
G1	Wet sociale werkvoorziening (Wsw), gemeentedeel 2013			geen opmerkingen
G1A	Wet sociale werkvoorziening (Wsw), totaal 2012 (gemeenten inclusief deel gemeenschappelijke regelingen)			geen opmerkingen
G2	Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 WWB, gemeentedeel 2013			geen opmerkingen
G3	Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004, exclusief levensonderhoud beginnende zelfstandigen, gemeentedeel 2013			geen opmerkingen
G5	Wet participatiebudget (WPB), gemeentedeel 2013			geen opmerkingen